

האיש שידע לעופף

מר טומשיק פסע בדרך שעקפה את בית החולים בווינהראד; הוא נהג לטייל שם כדי לשמור על בריאותו שהיתה יקרה לו מכל. מר טומשיק היה גם ספורטאי מושבע, בעיקר כצופה נלהב במשחקי הליגה לכדורגל. אותה שעה היה מהלך בצעדים קלילים בדמדומי האביב חציר פה, זעיר שם, פנש בזוג נאהבים או במישהו מסטראשניצה. הייתי צריך לקנות מד-צעדים. הרהר בינו לבינו, כדי לדעת כמה צעדים אני עושה ביום אחד. לפתע נזכר כי זה הלילה השלישי הוא חולם אותו חלום עצמו: הוא מהלך ברחוב אך בדרכו ניצבת אשה עם עגלת ילדים; הוא מנחר ניתור קל ברגלו השמאלית ובאותה שניה ממש הוא מתנשא לגובה של שלושה מטרים. אחר התעופף מעל לאשה עם העגלה ונוחת בריחוף גדרני. החלום לא הפליא אותו כלל וכלל, הדבר נראה בעיניו מובן מאליו והסב לו תחושת נועם לא ישוער, אך עם זאת היה בכך מעט מן הגיחוך שאיש לפניו לא ניסה זאת. הרי אין לך דבר קל מזה — די להניע מעט את הרגליים, משל רכבת על אופניים, והוא שוב עולה לגבהים, שט בגובה של הקומה הראשונה ושוב יורד בנחותא אל הקרקע. די בניתור קל והוא מעופף ללא כל מאמץ; הוא כלל אינו צריך לגעש בקרקע, רק להניע את רגליו ולהמשיך במעופו. מר טומשיק הוצרך לצחוק בחלומו בקול רם על שאיש זולתו עדיין לא גילה את התעלול. הרי זה קל יותר וטבעי יותר מן ההליכה, נחזור למר טומשיק בחלומו. מחר, לכשאקץ, אצטרך לנסות זאת שוב. משך שלושה לילות בזה אחר זה חלם אותו החלום עצמו. היה זה חלום נעים; הוא חש כי כובד גופו ניטל ממנו... מה נפלא היה הדבר לו אפשר היה לעופף ללא כל בעיות, רק לנחר מעט — מר טומשיק שלח מבטו סביבו. איש לא הלך בעקבותיו. מר טומשיק שוב פתח בריצה קלה, רק לשם שעשוע, כאילו מבקש הוא לדלג מעל לשלולית. באותו

רגע התגשש לגובה של שלושה מטרים ונתעופף בקשת מתונה מעל לפני הקרקע. הוא כלל לא השתאה; זה היה טבעי ומובן מאליו, הוא רק חש ריגשה מתוקה כאילו ישב בקרוסלה. מר טומשיק כמעט ונצטווה מרוב שמחה ילדותית, אך כעבור שלושים מטרים שוב התקרב אל האדמה ולעיניו נתגלתה אדמה בוצית. הוא חזר והניע את רגליו כפי שעשה זאת בחלומו ומיד נסק לגובה וירד על הקרקע בקלילות וללא זעזוע כלשהו, במרחק של 15 מטרים לערך, מאחורי גבו של איש שרגליו נשאורו בהליכה מלנכולית, לכיוון סטראשניצה. האיש נעץ בו מבט חשדני, מן הסתם לא מצא חן בעיניו שמישהו מהלך מאחוריו מבלי שישמע קודם את פעמיו. מר טומשיק הלך על פניו מבלי לעורר חשדו במידת האפשר; הוא כמעט פחד לנתר בצעד נמרץ מדי מן הקרקע ואזי יתחיל שוב לעופף.

אני חייב לנסות זאת כהוגן, אמר לעצמו מר טומשיק וחזר באותה דרך עזובה הביתה, ואולם כמו להכעיס, נפגש רק בזוגות נאהבים ובעובדי רכבת. לא נותר לו איפוא אלא לסעות בדרך צודית אל מגרש שומם המשמש זה שנים לפריקת גרוטאות. שררה כבר אפלה אך מר טומשיק חשש שמא ישכח תורתו עד מחר. הפעם ניתר מתוך היסוס-מה; הוא נתרוסס לגובה של מטר ונחת על האדמה נחיתה קשה במקצת. הוא ניסה זאת בשנית תוך שנסתייע בידיו, כאילו היה שוחה. הפעם עף למרחק של שמונים מטרים, אפילו בתצי עיגול ונגע בקרקע כשפירית קלילה. הוא ביקש לנסות זאת בפעם השלישית אך באותו רגע שטפה אותו אלומת אור וקול גם שאלו: 'מה אתה עושה כאן?' היה זה סיור של המשטרה.

מר טומשיק נדהם עד אימה ונתגמגם. 'אני מתאמן כאן', אמר לשוטרים. 'או תואיל להתנדף למקום אחר ולהתאמן שם', נתקצף השוטר, 'אך לא במקום זה.' מר טומשיק אמנם לא הבין מדוע הוא רשאי להתאמן במקום אחר ולא כאן, אך כיוון שהיה אזרח שומר חוק איחל לשוטר ליל מנוחה ומיהר להסתלק. תקפה אותו חרדה לכל יתעופף בלי משים, אולי יעורר הדבר חשד בעיני המשטרה. רק משהגיע אל מכון הבריאות הלאומי, שוב זינק לתוך החלל. הוא התגשש מעל לגדר-החיל ועם שהוא מסתייע בידיו, נתעופף מעל לגן המכון עד לצד השני, לרחוב הכתר, שם נחת סמוך לעזרת שנשאה

בידה קנקן של בירה. הצורות נצטעקה ופתחה במנוסה. מר טומשיק אמר את מעופו במאחיים מטרים; הוא ראה בכך התחלה מצוינת. בימים שאחר כך שקר בתריצות על אימוני הטיסה, כמובן רק בלילות ובמקומות עזובים, במיוחד בסביבות בית העלמין היהודי, לא הרחק מאולשני. הוא ניסה שיטות שונות, למשל נסיקה אחר ריצה או המראה אנכית מן המקום. הוא הגיע ללא קושי, רק בעזרת נענועי רגליו, עד לגובה של מאה מטרים, אך לא הרחיב עוז בנפשו לעלות עוד. אחר ניסה שיטות שונות של ירידה, כגון נחיתה אלגאנטית או נפילה חלולה ואטית. זאת אפשר היה להשיג בעבודת ידיים; הוא גם למד לשלוט במהירות ולשנות את הכיוון באוויר, לעוף מול הרוח, עם משקולת ביד, לעלות ולרדת לפי הצורך וכיוצא בזה. הכל היה פשוט בתכלית הפשטות; מר טומשיק השתומם יותר ויותר על שהכריות עדיין לא גילו זאת, מן הסתם לא ניסה איש לפניו לגתור ולעוף. באחת הפעמים נותר באוויר שבע-עשרה דקות תמימות אבל אחר כך הסתכך בחושי הטלפון והחליט לרדת. באחד הלילות ניסה לעוף ברחוב הרוסים, הוא טס בגובה של ארבעה מטרים וסשהבחין מתחתיו בשני שוטרים, נחפו לפנות מעל לגנים של רובע חולות. בעודו מעופף, שמע שריקות חדות של משרוקיות המשטרה שפלחו את דממת הליל. הוא חזר אל אותו המקום ברנל וראה שישה שוטרים המצמידים בפנסיהם סורקים את הגן. נדע לו כי הם מתחקים אחר עקבות של גנב שטיפס מעל לגדר.

רק עתה נחזור לטומשיק מה גדולים היחרונו של יכולתו להתעופף, אך כל רעיון מעשי לא עלה על דעתו. באחד הלילות פיתה אותו חלון פתוח בקומה השלישית בביכר ידי מלובקוביץ. מר טומשיק עלה לשם לאחר ניתור קל. הוא נתיישב על ארץ החלון ולא ידע מה הלאה. הוא שמע את קולו של מישהו שישן שינה עמוקה וקולנית. הוא נדחל לתוך החדר, אך כיוון שלא התכוון לננוב, נותר עומד על עמדו בהרגשת מועקה ומבוכה הפוקדת אדם הנקלע לדירה זרה. מר טומשיק מילט אנחה וחזר וטיפס על החלון, אך כדי להותיר אתריו סימן שיעיד על הישגו הספורטיבי, שלח מכיסו פיסת נייר ורשם עליה בעפרון 'הייתי כאן!'. הנוקס א', הוא הניח את הנייר על שולחן הלילה של האיש וצנח בלאט מן הקומה השלישית. רק משהגיע הביתה, נוכח

לדעת כי אותה פיסת נייר לא היתה אלא מעטפה עם כתובתו, אך לא הרהיב עוז בנפשו לשוב ולקחתה. ימים מספר היה שרוי בחרדה נוראה, שמא התקור המטרה בעניין, אך למרבה הפלא לא אירע דבר.

כעבור זמן־מה חש מר טומשיק כי שוב לא יוכל לטפח את הטיסה כתחביב פרטי וסודי, ואולם הוא לא ידע כיצד יגחיל את תגליתו לציבור הרחב. הרי אין לך דבר קל מזה — די לנתר ולהסתייע מעט בידיים וכבר אתה יכול לעופף בציפור. אולי יוולד ענף־ספורט חדש, או אולי אפשר יהיה, למשל, להקל על התנועה ברחובות אם אנשים יהלכו ברחובות. ושוב לא יעטרכו לבנות מעליות. בכלל, תהיה זאת תגלית בעלת משמעות כבירה, אמנם מר טומשיק לא ידע ברור מה יהיה טיבה, אך הדברים יתפתחו מאליהם. כל תגלית גדולה נראית בתחילתה כצעצוע־סרק.

בביתו של מר טומשיק נתגורר שכן צעיר ושמן, שקראו לו וויטה, אחד שעסק בכתיבה לעתון. כן, הוא היה עורכו של מדור ספורט או משוח כזה. באחד הימים סר מר טומשיק אל האדון וויטה ואחרי הליכה סתור־סתור פלט כי יש לאל־ידו להראות לו דבר מעניין. הוא לא אבה לגלות את סודו ומר וויטה סבר כי יש לו עסק עם תמחוני. ברם, לאחר הפצרות מרובות נתרצה וכשעה תשע בערב הלכו השניים אל בית העלמין היהודי.

'ובכן הבט, אדוני העורך', אמר מר טומשיק, 'ניתר מן הקרקע והתנשא לגובה של חמישה מטרים לערך. שם ביצע מיני תרגילים, ירד אל הארץ, שוב עלה תוך תנועות ידיים נמרצות ואפילו נשאר מרחף באוויר שמגנה שניות תמימות. מר וויטה הרצין מאוד והתל בודק את תרגיליו של מר טומשיק. הלה הדגים לו זאת באורך רוח: די בנייתור קל וכבר אתה באוויר, לא, אין בכך אף שמץ ספיריטואליזם ולא דרושים כוחות עליונים כלשהם. גם כוח רצון ומאמצי־שרירים אינם דרושים לכך. די לזנק ולעוף.' 'נסה זאת בעצמך, אדוני העורך', הפציר בו, אך מר וויטה הניד בראשו. 'יש כאן מן הסתם תעלול כלשהו', הרהר בקול. 'אני ארד לשורש העניין, חיוה דעתו. הוא ביקש ממר טומשיק שלא להראות זאת בינתיים לאיש.'

בפעם הבאה הוכרח מר טומשיק לעופף בנוכחותו של וויטה כשהוא מתזיק בידיו משקלות בני חמישה קילוגרם. הפעם היה זה גרוע יותר והוא עלה רק לגובה של שלושה מטרים. אך מר טומשיק היה שבע רצון. לאחר הטיסה השלישית אמר מר וויטה: 'ובכן, שמענא מר טומשיק, אינני רוצה להבהיל אותך, אך זהו עניין רציני מאוד. מעופו של אדם המושג בכוח עצמי הוא בעל משמעות כבירה. למשל, לצורך ההגנה על המולדת, טובן? יש לספל בנושא באורח מקצועי. אתה יודע, מר טומשיק, לדעתי אתה חייב להדגים זאת בנוכחות מומחים. אני כבר אדאג לכך.'

וכך קרה שבאחד הימים ניצב מר טומשיק, לבוש במכנסי-התעמלות, לפני ארבעה אדונים. המיפגש נחקיים בחצר המכון הממלכתי לחינוך גופני. מר טומשיק היה מבוויש בשל היותו עירום; הוא היה שרוי במתח ורעד מחמת הצינה. אבל מר וויטה לא הירפה: יש לבצע את התרגיל אך ורק במכנסי התעמלות כדי שהכל יראו כיצד הוא עושה זאת. אחד מן האדונים האלה, איש חסן וקרת, היה פרופסור להתעמלות באוניברסיטה. מוותרו העידה בו כי כל העניין אינו מתקבל על דעתו, אפילו חוטמו גילה כי מבחינה מדעית הוא מתייחס לכל התרגיל כאל שטות גסורה. הוא הביט בשעונו בקוצר רוח והשמיע קולות נהמה.

'ובכן, מר טומשיק, נתרגש מר וויטה, 'הרגם לנו זאת עם זינוק'. מר טומשיק נבהל ורץ שתי פסיעות. 'רק רגע, עצרו המומחה. 'הזינוק שלך הוא גרוע ביותר. אתה חייב להעתיק את כובד גופך לרגל שמאל, מובן? עוד פעם!'
מר טומשיק חזר וניסה להעתיק את כובד גופו לרגל שמאל. 'והידיים, אדוני, אילפו המומחה בינה. 'אינך יודע מה לעשות בידך. אתה צריך להחזיק את זרועותיך בתנוחה שתאפשר את שחרור החזה. וקודם, בשעת הזינוק עצרת את נשימתך. זאת אסור לעשות. אתה חייב לנשום עמוק. הייה ננוח. אנא, עוד פעם!'
מר טומשיק נתבלבל, עתה לא ידע באמת מה יעשה בידיו וכיצד ינשום. הוא דשדש בסקום וחיפש את נקודת הכובד של גופו. 'עכשיו! קרא מר וויטה.

מר טומשיק התנודד כמטוטלת ופתח בריצה וברגע שביקש לזנק כדי להמריא, פסק המומחה: 'רע! חכה רגע!'

מר טומשיק ביקש להעצר, אך הדבר לא עלה בידיו. הוא נותר חלושות ונחשופף לגובה של מטר, אך בזון שביקש להענות להוראה, צנח לאדמה ונותר עומד במקומו.

'גרוע ביותר', צעק המומחה, 'אתה חייב לעבור לתנוחה של קריסה! לצנוח על קצות אצבעותיך ולהתנועע כקפיץ! ואת ידיך העף קדימה, טובן? הרי ידיך נוטלות על עצמן את גורם ההתמדה, אדוני, זוהי תנועה טבעית. חכה, אמר המומחה, 'אני אראה לך כיצד קופצים. הסתכל היטב איך אני עושה זאת.' הוא השליך סעליו את מקטורו ועבר אל קו הזינוק. 'אנא, שים לב אדוני, נקודת הכובד נשענת על רגל שמאל, הרגל מכווצת והגוף נטוי קדימה, את מרפקי אני מחזיק מאחור כדי להרחיב את בית החזה. עשה זאת כמוני!'

מר טומשיק חיקה את תנועותיו. מעולם לא נתכוון באי נוחות רבה כל כך. 'אתה חייב להתאמן', אמר המומחה, 'ועכשיו הבט! ברגל שמאל אני מזנק קדימה — המומחה זינק, רץ ששה צעדים כשהוא מצייר בזרועותיו עיגול גפלא, אחר נפל בתנועה אלגנטית למצב של קריסה, כשזרועותיו פשוטות קדימה. 'כך עושים זאת', אמר ומשך את מכנסיו. 'עשה זאת בדיוק כמוני!'

מר טומשיק נעץ מבט משתאה ואומלל במר וויטה. האם הדבר אמנם הברחי?

'עוד פעם', אמר מר וויטה ומר טומשיק התפתל על פי ההוראה. 'עכשיו!' מר טומשיק הסתבך ברגליו, הוא זינק בשמאלית, אולי זה היינו הך, ובלבד שארד לקריסה ואפשוט קדימה את ידי, חשב בליבו תוך כדי הריצה, כמעט ושכח לקפוץ, הוא נחפו לזנק — רק להצליח בקריסה הבויק במוחו. הוא קפץ לגובה של חצי מטר ונפל על האדמה במרחק של מטר וחצי. אחר מיהר לעבור לתנוחת קריסה ופשט זרועותיו קדימה.

'אבל מר טומשיק, נצטעק מר וויטה, 'אתה כלל לא עפת! אני מבקש אותך, עוד פעם!'

מר טומשיק זינק פעם נוספת. הוא קפץ למרחק של מטר וארבעים, אך הצליח לנחות בקריסה ולפשוט את ידיו. הוא היה שטוף זיעה וליבו

7

הלם בגרונו. אלוהים, שיניחו לי בבר, אחוזו ובאים.
כאותו יום קפץ עוד פעמיים, אתר נאלצו לוותר על ההמשך.
מאותו יום ואילך שוב לא ידע מר טומשיק לעופף.

המשורר

היתה זאת כרוניקה משטרתית שגרתית: בשעה ארבע לפנות בוקר דרסה מכונית ברחוב ז'יטנה אשה זקנה ושיכורה ונסתלקה במהירות מאקסימלית. ועתה הוטל על החוקר הזוטר, ד"ר מייזליק, לאתר את המכונית שהיתה מעורבת בתאונה.

חוקר צעיר כמוהו מתייחס לעניין ברצינות יתירה. 'המ', אמר ד"ר מייזליק לשוטר מס' 141, 'ובכן, אתה ראית ממרחק של שלוש מאות צעדים מכונית שנסעה במהירות רבה וגופת אדם שרועה על הכביש. מה היה הצעד הראשון שבו נקטת?' 'קודם רצתי אל האשה שנדרסה', הודיע השוטר, 'כדי להגיש לה עזרה ראשונה.'

'היית צריך קודם לזהות את המכונית', המהם ד"ר מייזליק, 'ודק אחר כך לדאוג לזקנה. אבל ייתכן', הוסיף תוך שהוא תוקע את עפרונו בשערוניתו, 'שהייתי נוהג כמון. ובכן, לא ראית את מספר המכונית. ומה שנוגע לפרטים אחרים של המכונית...'

'אני חושב' אמר שוטר מס' 141 בהיסוס, 'שזאת היתה מכונית בעלת גרון כהה. יכול להיות שהיתה כחולה או אדומה. זאת קשה היה לקבוע בגלל העשן שיצא מן המכלט.'

'אלהים אדירים', קונן ד"ר מייזליק, 'וכיצד אוכל לקבוע איזו מכונית זאת היתה? האם עלי להתרוצץ ולשאול את כל הנהגים: בבקשה מכם, האם לא דרסתם את האשה הזקנה? אמור לי ידידי, מה אעשה עכשיו?'

השוטר משך בכתפיו כיאה לחוסר-אונים טיפוסי לבעלי דרגות נמוכות. 'בבקשה', אמר, 'עד אחד החייב אצלי אך גם הוא לא יודע מאומה. הוא סמתן בחדר הסמוך.'

'הכנס אותו פנימה', אמר ד"ר מייזליק בלי חשק וניסה לשוא לדלת פרטים כלשהם מן הפרטיכל הדל. 'בבקשה, שם יסקוב מגורים', אמר מוכנית, מבלי להעיף מבט קטן.

'יאן קראליק, סטודנט הלומד הנדסת מכונות, 'אמר העד בקול בוטח.
 'אדוני, האם אתה היית נוכח כשהבוקר, בשעה ארבע, דרסה מכונת
 לא מזוהה את בוד'נה מחאצ'קובה?
 'כן ואני חייב לומר כי הנהג היה אשם. ראה נא, אדוני המפקח, הכביש
 היה פנוי לגמרי; לו האט הנהג בהגיעו להצטלבות...
 'באיזה מרחק עמדת? 'נכנס לדבריו ד"ר מייזליק.
 'כעשרה צעדים. אני ליוויתי את חברי מבית הקפה וכאשר הגענו
 לרחוב זייטנה...
 'מיהו חברך? 'הפסיקו שוב ד"ר מייזליק. 'הוא אינו נמצא אתך כאן.
 'יארזסלאב נראד, משורר, 'אמר העד בגאווה מסוימת. 'אבל הוא לא
 יספר לך הרבה.
 'וכי מדוע לא? 'נהם ד"ר מייזליק כמבקש להאחו: בגבעול של קש.
 'מכיוון שהוא... הוא מין משורר שכוה. כשקרה האסון, הוא פרץ
 בבכי ורץ הביתה כמו ילד קטן. ובכן, כשהיינו ברחוב זייטנה, הגיחה
 מאחור מכונת במהירות מטורפת...
 'איזו מכונת היתה זאת?
 'אינני יודע. לא שמתי לב לכך. אני עקבתי אחר הנסיעה המטורפת
 ובדיוק אמרתי לעצמי...
 'מה היה סוג הרכב?
 'מנוע של ארבעה צילינדרים. 'אמר העד כיאה למומחה. 'בסמלים של
 מכונות אינני מתמצא, במובן.
 'והצבע של המכונת? ומי ישב בה? האם היתה פתוחה או סגורה?
 'אינני יודע, 'אמר העד הנבוך. 'אני חושב שזאת היתה מכונת
 שחורה, אך בשאר הפרטים לא גיליתי עניין. כשקרתה התאונה אמרתי
 לנראד: הבט, המנוולים דורסים אדם ואפילו אינם עוצרים!
 'וזהי אמנם הגובה נכונה מבחינה מוסרית ובעלת אופי מקומי מובהק
 אך הייתי מצריך לו שמת לב למספר המכונת. זה ממש מדהים, אדוני,
 עד כמה אין לאנשים יכולת להבחין. אתה אמנם יודע כי הנהג אשם,
 אתה אמנם מגיע למסקנה נכונה כי האנשים הם מנוולים אבל במספר
 לא הצצת. יכולת שיפוט יש לכל אחד אך לשים לב לדברים כהלכה
 באורח ענייני... רב תודות לך מר קראליק, אך אין בדעתי לעכב
 בעדך.

כעבור שעה צלצל שוטר מס' 141 בדלת דירתו של המשורר יארוסלב נראד. כן, האדון המשורר היה בבית אך ישן. המשורר גלגל מאחורי הדלת שתי עיניים קטנות דהומות, הוא לא יכול היה להיזכר איזו עבירה ביצע. לבסוף הואיל להבין מדוע הוא מתבקש לסור אל תחנת המשטרה. 'האם זה תייב להיעשות?' שאל בחוסר אימון. 'אני אינני זוכר דבר, שכן באותו לילה הייתי במקצת...'

'מבוסס', אמר השוטר כמבין לרעו. 'אדוני אני הברתי משוררים רבים. הואל נא להתלבש אדוני, האם עלי להמתין לך?' בתוך כך נרקמה בין השניים שיחה על מועדוני לילה ועל החיים בכלל, ועל תופעות סחרות ברקיע וכן על נושאים רבים אחרים. רק מפוליטיקה נתרחקו השניים. בעודם ממשיכים לטוות חוט של שיחה ידידותית ומאלפת, הגיע השוטר אל המשטרה.

'אתה מר יארוסלב נראד, משורר', אמר לו הד"ר מיזליק. 'אדוני העד, האם היית נוכח כשמכונת אלמונית דרסה את בודינה מחאצ'קובה?'

'כן', פלט המשורר.

'האם תוכל לספר לנו, איזו מכונה זאת הייתה? האם הייתה פתוחה או סגורה, מה היה צבעה, מי ישב בה ואיזה מספר היה רשום על לוחית הזיהוי?'

המשורר שקע בהרהורים אינטנסיביים. 'זאת אינני יודע', אמר. 'לא שמתי לב לכך.'

'האם אינך זוכר פרטים כלשהם?' הפציר בו מיזליק.

'כן פתאום', סח המשורר בגילוי לב. 'אתה יודע, אני לא מתעניין בפרטים.'

'בבקשה ממך', פתח ד"ר מיזליק בנימה של לגלוג, 'ומה בעצם משך את תשומת לבך?'

'כל האווירה', היסס המשורר, 'אתה יודע, הרחוב העזוב... רחוב ארוך, עם שתר... וכיצד נשארה אותה אשה מוטלת... לפתע קפץ ממקומו. 'הרי אני רשמתי על כך משהו כשהגעתי הביתה!' הוא חיטט בגל כיסיו והוציא מהם ערימה נכבדה של מעטפות, חשבונות ומיני סמרטוטים דומים. 'לא, זה איננו כאן', מלמל, 'וגם זה לא. רק רגע, אולי זה', סח בינו לבינו. בעודו שקוע בשורות שנרשמו על גבה של

מעטפה כלשהי.

'הראה לי זאת,' אמר ד"ר מייזליק קתון קתון.
'זה לא כלום,' התגונן המשורר. 'אבל אם תרצה, אקרא לך את אשר
כתבתי.' הוא גלגל עיניים צוהלות והחל מדקלם תוך שהוא קורא את
ההברות הארוכות בניגון מתמשך:

צעדת בתים אפלים חד שתיים שלוש צמוד
השחר מגנן על מנדולינה
מדוע עלמתי מדוע זה תסמיני
נסע במכונית של מאה ועשרים כוחות סוס עד קצור תבל
או לסינגפור
עיצרו עיצרו המכונית דוהרת
אהבתנו הגדולה מוטלת באבק
נערה פרח שבור
צוואר הברבור, חזה תוף ומצילתיים
מדוע יבכו עד בלי די

'זה הכל,' הדיע יארוסלאב נראד.

'בבקשה ממך,' אמר ד"ר מייזליק, 'מה פירושו של השיר?'
'הרי זה על תאונת הדרכים,' השתומם המשורר. 'וכי אין זה מובן
לך?'

'חוששני שלא,' תיווה ד"ר מייזליק דעה ביקורתית. 'אני מחקשה
איכשהו להכיר את העובדות האומרות כי ביום 15 ביולי, בשעה 4
בבוקר, ברחוב ז'יטנה, דרסה מכונית בעלת מספר כזה וכזה קבצנית
שיכורה, הלא היא בח'נה מתאצ'קובה בת ששים. הפצועה הוסעה
לבית החולים הכללי ושם היא נאבקה על חייה. נראה לי כי עובדות
אלה אינן מוזכרות בשירך. אדוני, זהו זה.'

'אתה מדבר רק על המציאות ההיולית, אדוני,' אמר המשורר והשיף
את חוטמו. 'אבל השיר הוא בבחינת מציאות פנימית. שיר, אלה הם
דימויים חופשיים, סוריאליים, הנוצרים בתת-ההכרה של המשורר
עקב השפעת המציאות. אסוציאציות של שמיעה וראייה. חזקה על
הקורא שיתמסר להן,' הצהיר יארוסלב נראד, כמבקש לגעור בבן
שיחו. 'רק כך יוכל להבינו.'

'סלח לי, התפרץ ד"ר מיזליק, 'האם אוכל לקבל לרגע את יצירתך ?'
'תודה, מה אומרת לנו השורה הראשונה ? "צעדת בתים אפלים חד
שתיים שלוש עמוד." 'הוא-נא בטובך לפרש שורה זו...'
'זהו רחוב דייטנה, הפגין שלוותו המשורר, 'שתי שורות של בתים, לא
כן ?'

'ומדוע לא רחוב נארודני, למשל ?' הביע ד"ר מיזליק את ספקותיו.
'משום שהוא אינו ישר, ניתנה החשובה המשכנעת.
'טוב, נמשיך. "השחר מנגן על מגדולינה." נו, נניח שבך הרבר. "מדוע
עלמתי, מדוע זה הסמיקי." מניין צצה כאן העלמה ?'
'השחר' השיב המשורר קצרות.

'אהא, סליחה. "נסע במכונית של מאה ועשרים כוחות סוס עד קצווי
תבל." ובכן ?'

'באותו רגע כנראה הגיעה המכונית, פירש המשורר.

'וכי היתה בעלת מאה ועשרים כוחות סוס ?'

'אינני יודע. הפירוש הוא כי היא נסעה במהירות. כאילו ביקשה לטוס
עד קצווי תבל.'

'אני מבין. "או לסינגאפור." אמור לי בבקשה, מדוע דווקא
לסינגאפור ?'

'המשורר משך בכתפיו. 'אין לי מושג. אולי משום שחיים שם קלאים.
'ומה הקשר בין המכונית לבין הקלאים ?'

'המשורר, רוחו נעברה עליו. 'אולי היתה זאת מכונית חומה, אינך
חושב ?' אמר במהירות. 'משהו חום היה שם בלי ספק. אחרת מה
טעם לכתוב בשיר על סינגאפור ?'

'הבט נא, אמר דוקטור מיזליק, 'המכונית היתה אדומה, כחולה
ושחורה. איזו מן השלוש עלי לבחור ?'

'תבחר בחומה, יעץ המשורר, 'זהו צבע נעים.'

'אהבתני הגדולה מוטלת באבק, נערה פרח שבור, המשיך בקריאה
ד"ר מיזליק, 'הפרח השבור, זוהי הקבצנית השיכורה ?'

'אחה מתאר לך שאכתוב על קבצנית שיכורה ?' נעלב המשורר. 'זאת
היתה אשה סתם, מובן ?'

'אהא, ומה אימר הפסוק הבא: "צוואר הברבור, חזה תוף
ומצילתיים." האם אלה אסוציאציות חופשיות ?'

'הראה לי', אמר המשורר, נבוכ משהו ורכן מעל לנייר. 'צוואר
 הברבור, חזה תוף ומצילתיים', מה זה צריך להביע?
 'זוהי גם שאלתי', המהם ד"ר מייזליק בנימה פוגענית.
 'רק רגע', חכך המשורר בדעתו. 'משהו היה צריך להיות שם שהזכיר
 לי... אמור לי, האם הסיפרה שתיים אינה מזכירה לך לפעמים צוואר
 הברבור? הבט. בבקשה', וכתב בעפרון את הסיפרה שתיים.
 'אהא', נעורה סקרנותו של ד"ר מייזליק. 'ומה בדבר החזה?'
 'הרי זוהי הסיפרה 3, שני קווים מעוגלים, לא כן?' תמה המשורר.
 'יש לך שם עוד תוף ומצילתיים', פלט הפקיד המשרתי, כולו מתוח.
 'תוף ומצילתיים', נתלבט המשורר נראד. 'תוף ומצילתיים... זה אולי
 דומה לסיפרה חמש, לא כן? הא לך', אמר וכתב את הספרה 5.
 'הבטנן דומה לתוף ולמעלה המצילתיים'.
 'רק רגע', אמר ד"ר מייזליק ורשם על פיסת נייר את הספרות 235.
 'האם אתה בטוח כי מספר המכונת היה 235?'
 'לא שמתי לב לסיפרה כלשהי', הצהיר יארוסלאב נראד בהחלטיות.
 'אך משהו דומה לזה חייב היה להיות שם... אך מניין זה ציץ?'
 השתאה המשורר. 'אתה יודע, הקטע הזה הוא הטוב ביותר בשיר
 כלו'.
 בעבור יומיים ערך ד"ר מייזליק ביקור אצל המשורר; הפעם הוא לא
 היה שקוע בתודמה, אלא אירח בביתו נערה כלשהי. לשוא ביקש
 למצוא כסא פנוי כדי להציעו לפקיד-השוטר.
 'קפצתי רק לרגע', אמר ד"ר מייזליק, 'רק באתי להגיד לך כי מספר
 המכונת היה באמת 235'.
 'איזו מכונת? תמה המשורר.
 'צוואר הברבור, חזה, תוף ומצילתיים', ציטט ד"ר מייזליק בנשימה
 אחת. 'וגם סינגאפור'.
 'אה, עכשיו אני נזכר. אתה רואה, זוהי המציאות הפנימית. תרצה
 אולי לשמוע מספר שירים אחרים? עכשיו כבר תוכל להבינם'.
 'בפעם אחרת', נחפו להשיב הפקיד המשרתי. 'לכשאטפל באיזו
 פרשה אחרת'.